

Undervisningsförvaltningens klassificering av utbildningsområden, vuxenutbildningstillämpning

Klassificeringen används vid insamling av uppgifter om undervisningstimmar i utbildning för vuxna som inte leder till examen. Timmarna klassificeras efter huvudsakligt innehåll. I utbildningsprogram som täcker flera branscher väljs med andra ord bara en innehållsklass och i den bokförs alla undervisningstimmar i utbildningen i fråga. Om det är svårt att definiera det huvudsakliga innehållet bokförs utbildningen enligt det huvudsakliga syftet.

I princip strävar vi efter att antalet anteckningar i de s.k. uppsamlingsklasserna, dvs. i punkterna för Övrig är så få som möjligt.

0. Allmänutbildning

1. Grundläggande utbildning
2. Gymnasieutbildning
3. Utveckling av inlärningsförmåga och motivation

Här antecknas sådana utbildningar där det huvudsakliga syftet är att utveckla den studerandes inlärningsförmåga och motivation. Om det huvudsakliga innehållsområdet på ett naturligt sätt kan hänföras till någon annan klass i indelningen, förs utbildningsinnehållet till den. I utvecklingen av inlärningsförmåga kan man tillämpa andra innehållsområden, men då det är uppenbart att syftet med utbildningen är motivation eller utveckling av inlärningsförmågan antecknas utbildningen i denna klass.

4. Övrig allmänutbildning

1. Det humanistiska och pedagogiska området

1. Fritidsverksamhet och ungdomsarbete
2. Språkvetenskap; språk

1. Språkvetenskap

Här antecknas sådana utbildningar där man granskar språkens strukturer och betydelsebildning på en allmän nivå, mera abstrakt än i fråga om enskilda språk. Dyliga ämnesområden är till exempel allmän semiotik, språkfilosofi eller granskning av diskursiv praxis. Alla ämnesområden ovan har beröringspunkter med andra innehållsområden, såsom filosofi, psykologi eller socialvetenskaper och i vissa fall är det besvärligt att dra gränser. En allmän regel kan då vara att om granskningen av ett språk alldeles tydligt håller sig till språkets strukturer och språket inte är ett medel för undersökning av något annat, t.ex. samhället, antecknas utbildningen här. I vissa fall kan det vara synnerligen besvärligt att dra gräns mellan filosofi och språkvetenskap; då skall utbildningen klassificeras enligt övervägande från fall till fall.

Då målet för utbildningen är inlärnin g av ett enskilt språk, dess vokabulär och/eller strukturer, förs utbildningen till någon av språkpunkterna nedan eller till punkt 1.2.10 (Andra språk).

2. Finska
3. Svenska

4. Engelska

5. Tyska

6. Franska

7. Ryska

8. Spanska

9. Italienska

10. Andra språk

3. Historia och arkeologi

Här antecknas all utbildning som gäller historia och arkeologi utom politisk historia, som antecknas i punkt 3.7. Politik och politikvetenskap.

4. Filosofi

5. Undervisning och fostran, psykologi

6. Teologi

Utöver teologi också kurser och utbildningar som behandlar livsåskådning och religiositet i ett allmännare perspektiv.

7. Övrig utbildning inom det humanistiska och pedagogiska området

2. Kultur

1. Hantverk och konstindustri, handens färdigheter

Här antecknas också tillverkning av kläder då det är frågan om handarbete och inte om produktionsmässig tillverkning (jfr punkt 5.8. Textil- och beklädnadsområdet).

2. Mediekultur och information

Här antecknas muntlig kommunikation, bildkommunikation och annan kommunikation som förmedlas av tecken då det inte är frågan om kreativ kommunikation med konstnärligt uttryck som mål. I denna punkt antecknas också journalistisk kommunikation och innehållsproduktion som utnyttjar ny informations- och kommunikationsteknik som publikationsmiljö.

3. Litteratur

Här antecknas utbildning som ger kännedom om litteratur och kreativt skrivande utom undervisning som uppenbart har litteraturforskning som syfte och som antecknas i punkt 2.7. Kultur- och konstforskning.

4. Teater och dans

Här antecknas utbildning i utövande av teater och dans inklusive allmän kännedom om teater och dans. I fråga om forskning som gäller teater och dans är förfaringssättet samma som i fråga om litteratur.

5. Musik

Här antecknas utbildning i utövande av musik inklusive allmän musikkännedom. I fråga om musikforskning är förfaringssättet samma som i fråga om litteratur.

6. Bildkonst

Här antecknas utbildning i utövande av bildkonst inklusive kreativ visuell kommunikation som utnyttjar nya medel samt filmkonst. I denna punkt antecknas också allmän kännedom om bildkonst. I fråga om forskning som gäller bildkonst är förfarandet samma som i fråga om litteratur.

7. Kultur- och konstforskning

Här antecknas utbildning där man lär ut och presenterar forskning om konstområden. I detta sammanhang definieras forskning (jfr punkterna 2.3–2.6 ovan) som systematisk analys av ämnesområdet med hjälp av någon vetenskaplig metod. Allmänna översikter t.ex. över litteraturhistoria förs till ifrågavarande punkt ovan. Också allmän kulturforskning antecknas som kultur- och konstforskning. Gränsdragningen kan här vara besvärlig i förhållande till punkterna 1.3. Historia och arkeologi samt 3.6. Socialvetenskap. Som allmän regel kan tillämpas att kultur här ses snävt som forskning om kulturprodukter, såsom konstverk. Då föremålet för undervisningen är t.ex. forskning om vardagen eller om allmän kulturell praxis antecknas utbildningen i punkterna 1.3 eller 3.6. Också etnologi och folkloristik antecknas här.

8. Övrig utbildning inom kultur

3. Samhällsinriktade ämnen, företagsekonomi och administration

1. Företagsekonomi och handel

Här antecknas alla utbildningar som behandlar affärsekonomi och handel utom företagsamhet (se nedan punkt 3.2).

2. Företagsamhet

3. Nationalekonomi

4. Administration

1. Medborgar- och organisationsverksamhet

Här antecknas all utbildning som behandlar medborgar- och organisationsverksamhet. I vissa fall kan det vara besvärligt att särskilja medborgar- och organisationsverksamhet från politik och politikvetenskap. I gränsfall är tumregeln att om utbildningens huvudsakliga innehåll och syfte är förknippade med verksamhet i medborgarorganisationer och med att påverka via dem, antecknas utbildningen i den här punkten även om påverkandet är politiskt. Av denna anledning antecknas här också t.ex. utbildning för verksamhet i politiska partier (jfr punkt 3.7).

2. Annan utbildning inom administrationsområdet

5. Statistik

6. Socialvetenskap

Här antecknas socialvetenskaper (sociologi, socialpolitik/socialarbete, samhällspolitik m.m.) samt utbildningar som behandlar samhällsrelaterade förhållanden mera allmänt. I vissa fall (t.ex. samhällsfilosofi), där samhället behandlas på en väldigt teoretisk nivå kan gränsdragningen i förhållande till filosofi vara besvärlig. En allmän regel är då att om de centrala frågeställningarna i utbildningen är filosofiska antecknas utbildningen i punkt 1.4

och om frågeställningen springer ur empirisk samhällsforskning eller ur beskrivning av samhälleliga fenomen antecknas utbildningen i denna punkt. Det samma gäller andra utbildningar inom utbildningsområde 3. (Samhällsinriktade ämnen, företagsekonomi och administration).

7. Politik och politikvetenskap

Här antecknas utbildningar som beskriver, förklarar och presenterar politik och politiska förfaranden. Till politikvetenskap förs här också statskunskap, men inte utbildningar där det huvudsakliga syftet t.ex. är att instruera i verksamhet i politiska organisationer (jfr punkt 3.4.1).

8. Rättspraxis och juridik

9. Övrig utbildning i samhällsinriktade ämnen, företagsekonomi och administration

4. Det naturvetenskapliga området

1. Matematik

2. Databehandling och informationsteknikens utnyttjande

Här antecknas utbildningar som främjar kunnandet i att utnyttja informationsteknik. Därmed antecknas alla sådana utbildningar, där man på ett eller annat sätt undervisar i att utnyttja informationstekniska tillämpningar, såsom att använda program eller t.ex. trådlös kommunikation. Här antecknas inte undervisning där det primära syftet är kunskaper i tekniska tillämpningar inom informations- och kommunikationsteknik såsom fysiskt byggande av datorer eller nät (jfr punkt 5.4).

1. Utbildning för datakörkort

Här ses utbildning för datakörkort i vid bemärkelse på så sätt att utbildningen täcker också t.ex. examen för mobil telekommunikation och medborgarens @-kort. Här antecknas både nationella och europeiska datakörkort.

2. Informationsteknikens övriga utnyttjande

3. Fysik och kemi samt geovetenskap, rymdvetenskap och astronomi

4. Biologi och geografi

5. Övrig utbildning inom det naturvetenskapliga området

5. Teknik och kommunikation

1. Arkitektur och byggande

2. Maskin-, metall- och energiteknik

3. El- och automationsteknik

4. Informations- och kommunikationsteknik

Här antecknas utbildningar där det huvudsakliga innehållet är tekniska tillämpningar som gäller datorer och kommunikationsteknik, såsom fysiskt byggande av datorer och kommunikationstekniska förbindelser (jfr punkt 4.2).

5. Grafisk teknik och medieteknik

Medieteknik skiljer sig från informations- och kommunikationstekniken ovan på så sätt att man här avser bild- och ljudteknik med tillämpningar; inte ren kommunikationsteknik. Nuförtiden kan skillnaden mellan de här begreppen emellertid vara vacklande; digital bildkommunikation är i allra högsta grad kommunikationsteknik. En allmän regel är att om utbildningens primära syfte är att lära ut teknik för förmedling av audiovisuell kommunikation, antecknas utbildningen här. Om det huvudsakliga syftet å andra sidan är rent datatekniskt, antecknas utbildningen i föregående punkt 5.4.

6. Livsmedelsbranschen och bioteknik

Med livsmedelsbranschen avses här industriell produktion av livsmedel, såsom mejeriverksamhet. Då det är fråga om t.ex. matlagning (där produktionen inte är industriellt dimensionerad) antecknas utbildningen i punkt 8.2 Inkvarterings- och kosthållsbranschen, matlagning.

7. Process-, kemi- och materialteknik

8. Textil- och beklädnadsområdet

Med textil- och beklädnadsområdet avses här industriell produktion av textilier och kläder. Om det är frågan om handarbete och tillverkning i liten skala, antecknas utbildningen i punkt 2.1 Hantverk och konstindustri, handens färdigheter.

9. Fordons- och transportområdet

10. Produktionsekonomi

11. Övrig utbildning inom teknik och kommunikation

6. Naturbruk och miljöområdet

1. Lant- och skogsbruk

Här antecknas också jakt och viltvård.

2. Trädgårdsskötsel

3. Fiskeri och fiske

4. Natur- och miljöområdet

Här antecknas utbildningar där syftet är t.ex. att främja kännedomen om naturskydd eller natur. Det kan förekomma svårigheter vid gränsdragningen t.ex. i förhållande till punkt 3.4.1 (Medborgar- och organisationsverksamhet) i sådana fall där det gäller t.ex. utbildning med syftet att främja naturskyddsverksamhet. En allmän regel är att utbildningen antecknas i punkt 3.4.1 om det primära syftet är att undervisa i medborgarverksamhet och verksamhet i organisationer. Svårigheter med gränsdragningen kan också uppstå i förhållande till punkt 4.4 (Biologi och geografi). Då kan regeln vara att utbildningen antecknas här om det primära syftet är att öka kunskapen om naturen och/eller livsmiljön. Om synvinkeln är vetenskaplig eller går på djupet inom något delområde i naturen, antecknas utbildningen i punkt 4.4.

Här antecknas också t.ex. svamp- och bärplockning.

5. Övrig utbildning inom naturbruk och miljöområdet

7. Social-, hälso- och idrottsområdet

1. Socialområdet

2. Hälsoområdet och tandvård

Här antecknas också rehabilitering.

3. Motion och idrott

4. Farmaci och annan läkemedelsförsörjning samt teknisk hälsoservice

5. Veterinärmedicin

6. Skönhetsområdet

7. Övrig utbildning inom social-, hälso- och idrottsområdet

8. Turism-, kosthålls- och ekonomibranschen

1. Turismbranschen

2. Inkvarterings- och kosthållsbranschen, matlagning

Här antecknas sådan utbildning i kosthållsbranschen där det primära syftet inte är att undervisa i industriell produktion av livsmedel (jfr punkt 5.6).

3. Huslig ekonomi och konsumentservice, rengöring

Här antecknas också tjänster för äldre i hushåll.

4. Övrig utbildning inom turism-, kosthålls- och ekonomibranschen

9. Övrig utbildning

1. Militär- och gränsbevakningsbranschen

2. Brand- och räddningsbranschen

3. Polis- och väktarbranschen

4. Annan utbildning